UDL BRUGGE

MENSENRECHTEN TUSSEN DROOM EN DAAD

PAUL BEKAERT

ERE-ADVOCAAT

13/10/2025

1. 1974-2025: MENSENRECHTEN IN DE PRAKTIJK

2. DE RECHTEN VAN DE MENS

2.1 De klassieke mensenrechten zijn:

1. Recht op leven

2. Verbod op foltering, onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen

3. Verbod van slavernij en dwangarbeid

4. Recht op vrijheid en veiligheid= alleen een rechter kan een persoon van zijn vrijheid beroven

5. Recht op een eerlijk proces= o.m. het vermoeden van onschuld, onpartijdige en onafhankelijke rechter

6. Straffen zijn alleen mogelijk als ze bij wet voorzien zijn

7. Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven

8. Vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst

2. DE RECHTEN VAN DE MENS

2.1 De klassieke mensenrechten zijn (vervolg):

9. Vrijheid van meningsuiting
10. Vrijheid van vergadering en vereniging
11. Recht om te huwen
12. Recht om zich te wenden tot een rechtbank
13. Verbod van discriminatie
14. Bescherming van eigendom
15. Recht op vrije verkiezingen
16. Afschaffing van de doodstraf
17. Recht op zelfbeschikking van de volkeren

Dit zijn wat men noemt de burgerlijke en politieke grondrechten.

3. DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

3.1 Gelden zonder onderscheid van welke aard ook

3.2 Ontstaansgeschiedenis

3.3 Preambule- verantwoording

3.4 Absolute mensenrechten – Relatieve mensenrechten

4. INTERNATIONALE RECHTSINSTANTIES

4.1 Algemeen internationale tribunalen:

- Ad hoc: Nürnberg, Tokio, Joegoslavië, Rwanda
- Permanent:
  - Internationaal Gerechtshof Den Haag
  - Internationaal Strafhof Den Haag

4.2 Het Internationaal Gerechtshof Den Haag:

- Geschillen tussen Staten
- Veroordelingen en adviezen

4.3 Het Internationaal Strafhof Den Haag:

- Genocide
- Misdrijven tegen de menselijkheid
- Oorlogsmisdrijven
- Misdrijven van agressie

5. HET EUROPEES VERDRAG VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

5.1 Raad van Europa: 46 lidstaten

5.2 Verdrag van Rome d.d. 04/11/1950

6. HET EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

6.1 Klacht + vereisten van “ontvankelijkheid”

6.2 Burger tegen de Staat- Staat tegen de Staat

6.3 Inbreuken op het EVRM (voorwerp van de klacht):

- Optreden en nalatigheid van de overheid (o.m. via gerechtelijke uitspraken, decreten, wetten, besluiten van Ministers, handelingen van gezagsdragers,…)

6.4 Gevolgen van een veroordeling:

- Maatregelen
- Rechtzetting
- schadevergoeding

6.5 2024: Arresten van het Europees Hof statistieken:

- 485: eerlijk proces
- 465: recht op vrijheid en veiligheid
- 401: verbod onmenselijke behandeling
- 260: toegang tot de rechter
- 90: recht op eigendom
- 38: recht op leven
- 761: andere
- 25990 niet ontvankelijk of geschrapt
- 60350 hangende procedures

7. CASUSSEN

7.1 MARCX-arrest d.d. 13/06/1979: statuut natuurlijk kind

7.2 SALDUZ-arrest d.d. 27/11/1979: bijstand advocaat

7.3 Internering ontoerekeningsvatbare delinquenten

7.4 COOLS-TAXQUET: Assisenprocedure

8. EVALUATIE VAN HET EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

8.1 Leden van de Raad van Europa = rechtsstaten?

8.2 Oude dictaturen – jonge democratieën

8.3 Uitwijzing asielzoekers

9. BEHANDELDE ZAKEN

9.1 Catalaanse president Carles Puigdemont

9.2 Catalaanse minister Puig

9.3 Spaanse rapper Valtònyc

10. BESLUIT

10.1 Democracy index:

- 45% volledige en onvolledige democratieën
- 55% hybride en autoritaire democratieën

10.2 Jaarverslag d.d. 24/07/2025 van de Europese Commissie m.b.t. de rechtsstaat in de EU

10.3 Rechtsstaat: bescherming van de beschaving

10.4 Burger moet de wet naleven – Rechter moet de wet toepassen

“TUSSEN DROOM EN DAAD STAAN WETTEN IN DE WEG EN PRAKTISCHE BEZWAREN.” (Willem Elsschot “Het Huwelijk”)

MENSENRECHTEN ZIJN NIET ENKEL EEN DROOM.

ZIJ WORDEN IN DE PRAKTIJK TOEGEPAST, HELAAS NOG TE WEINIG.

DE WET IS GEEN BEZWAAR MAAR EEN WAARBORG.

VAN DROOM TOT DAAD VRAAGT TIJD, INZET EN OVERTUIGING.